

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של

מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת

כי תשא תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ג

א. שְׁבוּעוֹת - שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע: ׳שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל׳, וְ׳שֶׁלֹּא אוֹכַל׳, ׳שֶׁאָכַלְתִּי׳, וְ׳שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל׳, וְאָכַל כָּל שֶׁהוּא - חַיָּב; דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא: הֵיכָן מָצִינוּ בְּאוֹכֵל כָּל שֶׁהוּא, שֶׁהוּא חַיָּב, שֶׁזֶּה חַיָּב? אָמַר לָהֶן רַבִּי עֲקִיבָא: וְכִי הֵיכָן מָצִינוּ בְּמְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן, שֶׁזֶּה מְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן? ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל׳, וְאָכַל וְשָׁתָה - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל, וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה׳, וְאָכַל וְשָׁתָה - חַיָּב שְׁתַּיִם: ב. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל׳, וְאָכַל פַּת חִטִּין וּפַת שְׂעוֹרִין וּפַת כֻּסְמִין - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל פַּת חִטִּין וּפַת שְׂעוֹרִין וּפַת כֻּסְמִין׳, וְאָכַל - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: ג. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה׳, וְשָׁתָה מַשְׁקִין הָרְבֵּה - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה יַיִן וְשֶׁמֶן וּדְבָשׁ׳ וְשָׁתָה - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: ד. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל׳, וְאָכַל אֳכָלִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה, וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה - פָּטוּר. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל׳, וְאָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים - חַיָּב. רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. אָמַר: ׳קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי אִם אָכַלְתִּי הַיּוֹם׳, וְהוּא אָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים - הֲרֵי אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה: ה. אֶחָד דְּבָרִים שֶׁל עַצְמוֹ, וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁל אֲחֵרִים, וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַמָּשׁ, וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם מַמָּשׁ. כֵּיצַד? אָמַר: ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֶתֵּן לְאִישׁ פְּלוֹנִי וְשֶׁלֹּא אֶתֵּן׳, ׳שֶׁנָּתַתִּי וְשֶׁלֹּא נָתַתִּי׳, ׳שֶׁאִישַׁן וְשֶׁלֹּא אִישַׁן׳, ׳שֶׁיָּשַׁנְתִּי וְשֶׁלֹּא יָשַׁנְתִּי׳, ׳שֶׁאֶזְרֹק צְרוֹר לַיָּם, וְשֶׁלֹּא אֶזְרֹק׳, ׳שֶׁזָּרַקְתִּי וְשֶׁלֹּא זָרַקְתִּי׳. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל הֶעָתִיד לָבוֹא, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ה, ד): ״לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב״. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אִם־כֵּן אֵין לִי אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הָרָעָה וַהֲטָבָה; דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הָרָעָה וַהֲטָבָה מִנַּיִן? אָמַר לוֹ: מֵרִבּוּי הַכָּתוּב. אָמַר לוֹ: אִם רִבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ - רִבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ: ו. נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה, וְלֹא בִטֵּל - פָּטוּר. לְקַיֵּם וְלֹא קִיֵּם - פָּטוּר. שֶׁהָיָה בַּדִּין שֶׁיְּהֵא חַיָּב, כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא: מָה אִם הָרְשׁוּת שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר־סִינַי - הֲרֵי הוּא חַיָּב עָלֶיהָ. מִצְוָה שֶׁהוּא מְשֻׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר־סִינַי, אֵינוֹ דִּין שֶׁיְּהֵא חַיָּב עָלֶיהָ? אָמְרוּ לוֹ: לֹא, אִם אָמַרְתָּ בִּשְׁבוּעַת הָרְשׁוּת, שֶׁכֵּן עָשָׂה בָהּ ׳לָאו׳ כְּ׳הֵן׳, תֹּאמַר בִּשְׁבוּעַת מִצְוָה, שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהּ ׳לָאו׳ כְּ׳הֵן׳, שֶׁאִם נִשְׁבַּע לְבַטֵּל וְלֹא בִטֵּל - פָּטוּר: ז. ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה׳, וַאֲכָלָהּ - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. זוֹ הִיא שְׁבוּעַת בְּטוּי שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת, וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד. שְׁבוּעַת שָׁוְא - חַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת, וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר: ח. אֵיזוֹ הִיא שְׁבוּעַת

שָׁוְא? נִשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיָּדוּעַ לָאָדָם, אָמַר עַל הָעַמּוּד שֶׁל אֶבֶן, שֶׁהוּא שֶׁל זָהָב, וְעַל הָאִישׁ שֶׁהוּא אִשָּׁה, וְעַל הָאִשָּׁה שֶׁהִיא אִישׁ. נִשְׁבַּע עַל דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר: ׳אִם לֹא רָאִיתִי גְּמָל שֶׁפּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר׳, וְ׳אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבָּד׳; אָמַר לָעֵדִים: ׳בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא נְעִידְךָ׳; נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה: שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת סֻכָּה, וְשֶׁלֹּא לִטֹּל לוּלָב, וְשֶׁלֹּא לְהָנִיחַ תְּפִלִּין – זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא, שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת, וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר: ט. ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל כִּכָּר זוֹ׳, ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה׳ – הָרִאשׁוֹנָה שְׁבוּעַת בְּטוּי, וְהַשְּׁנִיָּה שְׁבוּעַת שָׁוְא. אֲכָלָהּ – עָבַר עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא. לֹא אֲכָלָהּ – עָבַר עַל שְׁבוּעַת בְּטוּי: י. שְׁבוּעַת בְּטוּי נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים, בָּרְחוּקִים וּבַקְּרוֹבִים, בַּכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִין, בִּפְנֵי בֵית־דִּין, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית־דִּין, מִפִּי עַצְמוֹ. וְחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת, וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד: יא. שְׁבוּעַת שָׁוְא נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים, בָּרְחוּקִים וּבַקְּרוֹבִים, בַּכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִים, בִּפְנֵי בֵית־דִּין, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית־דִּין, וּמִפִּי עַצְמוֹ. וְחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת וְעַל שִׁגְגָתָהּ פְּטוּרִין. אַחַת זוֹ, וְאַחַת זוֹ, הַמְּשֻׁבָּע מִפִּי אֲחֵרִים – חַיָּב. כֵּיצַד? אָמַר: ׳לֹא אָכַלְתִּי הַיּוֹם, וְלֹא הִנַּחְתִּי תְּפִלִּין הַיּוֹם׳, ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – חַיָּב:

מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ד

א. שְׁבוּעַת הָעֵדוּת נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וְלֹא בַּנָּשִׁים, בָּרְחוּקִין וְלֹא בַּקְּרוֹבִין, בַּכְּשֵׁרִים וְלֹא בַּפְּסוּלִין. וְאֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בָּרְאוּיִין לְהָעִיד, בִּפְנֵי בֵית־דִּין וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית־דִּין, מִפִּי עַצְמוֹ. וּמִפִּי אֲחֵרִים, אֵין חַיָּבִין, עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בָהֶן בְּבֵית־דִּין, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ וּבֵין מִפִּי אֲחֵרִים, אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בָהֶן בְּבֵית־דִּין: ב. וְחַיָּבִין עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה, וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הָעֵדוּת, וְאֵינָן חַיָּבִין עַל שִׁגְגָתָהּ. וּמָה הֵן חַיָּבִין עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה? קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד: ג. שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כֵּיצַד? אָמַר לִשְׁנַיִם: ׳בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי׳ – ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת׳, אוֹ שֶׁאָמְרוּ לוֹ: ׳אֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת׳ – ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם׳, וְאָמְרוּ: ׳אָמֵן׳ – הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין. הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חוּץ לְבֵית־דִּין, וּבָאוּ לְבֵית־דִּין וְהוֹדוּ – פְּטוּרִים. כָּפְרוּ – חַיָּבִים עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְּעָמִים בִּפְנֵי בֵית־דִּין וְכָפְרוּ – אֵינָן חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: מַה טַּעַם, הוֹאִיל וְאֵינָם יְכוֹלִין לַחֲזֹר וּלְהוֹדוֹת: ד. כָּפְרוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת – שְׁנֵיהֶן חַיָּבִין. בָּזֶה אַחַר זֶה – הָרִאשׁוֹן חַיָּב, וְהַשֵּׁנִי פָּטוּר. כְּפַר אֶחָד, וְהוֹדָה אֶחָד – הַכּוֹפֵר חַיָּב. הָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים: כָּפְרָה הָרִאשׁוֹנָה, וְאַחַר־כָּךְ כָּפְרָה הַשְּׁנִיָּה – שְׁתֵּיהֶם חַיָּבוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהָעֵדוּת יְכוֹלָה לְהִתְקַיֵּם בִּשְׁתֵּיהֶן: ה. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִם לֹא תָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי,

שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיַד פְּלוֹנִי פְּקָדוֹן וּתְשׁוּמֶת־יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה׳ - ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת׳ - אֵין חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין, שֶׁיֵּשׁ לְךָ בְּיַד פְּלוֹנִי, פְּקָדוֹן וּתְשׁוּמֶת־יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה׳ - חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי, שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיַד פְּלוֹנִי פְּקָדוֹן׃ חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְמִין׳ - ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת׳ - אֵין חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת, שֶׁיֵּשׁ לְךָ בְּיַד פְּלוֹנִי, חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְמִין׳ - חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת׃ ו. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי, שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיַד פְּלוֹנִי נֶזֶק׳, ׳וַחֲצִי נֶזֶק׳, ׳תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל׳, ׳תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה׳, וְ׳שֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי אֶת בִּתִּי׳, וּ׳פִתָּה אֶת בִּתִּי׳, וְ׳שֶׁהִכַּנִי בְּנִי׳, וְ׳שֶׁחָבַל בִּי חֲבֵרִי׳, וְ׳שֶׁהִדְלִיק אֶת גְּדִישִׁי בְּיוֹם־הַכִּפּוּרִים׳ - הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין׃ ז. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִם לֹא תָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי שֶׁאֲנִי כֹהֵן׳, ׳שֶׁאֲנִי לֵוִי׳, ׳שֶׁאֵינִי בֶּן גְּרוּשָׁה׳, ׳שֶׁאֵינִי בֶּן חֲלוּצָה׳, ׳שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי כֹהֵן׳, ׳שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי לֵוִי׳, ׳שֶׁאֵינוֹ בֶּן גְּרוּשָׁה׳, ׳שֶׁאֵינוֹ בֶּן חֲלוּצָה׳, ׳שֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי אֶת בִּתּוֹ׳, וּ׳פִתָּה אֶת בִּתּוֹ׳, וְ׳שֶׁחָבַל בִּי בְּנִי׳, וְ׳שֶׁחָבַל בִּי חֲבֵרִי׳, וְ׳שֶׁהִדְלִיק גְּדִישִׁי בַּשַּׁבָּת׳ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין׃ ח. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִם לֹא תָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי, שֶׁאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי לִתֵּן לִי מָאתַיִם זוּז, וְלֹא נָתַן לִי׳ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִים, שֶׁאֵין חַיָּבִין אֶלָּא עַל תְּבִיעַת מָמוֹן כַּפִּקָּדוֹן׃ ט. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, כְּשֶׁתִּדְעוּן לִי עֵדוּת שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי׳ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁקְּדָמָה שְׁבוּעָה לָעֵדוּת׃ י. עָמַד בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְאָמַר׃ ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, שֶׁאִם אַתֶּם יוֹדְעִים לִי עֵדוּת, שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי׳ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין, עַד שֶׁיִּהְיֶה מִתְכַּוֵּן לָהֶם׃ יא. אָמַר לִשְׁנַיִם׃ ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי, שֶׁאִם אַתֶּם יוֹדְעִין לִי עֵדוּת, שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי׳ - ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת׳, וְהֵם יוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת, עַד מִפְּי עֵד, אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָּסוּל - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין׃ יב. שִׁלַּח בְּיַד עַבְדּוֹ, אוֹ שֶׁאָמַר לָהֶן הַנִּתְבָּע׃ ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, שֶׁאִם אַתֶּם יוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת, שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּהוּ׳ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין, עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ׃ יג. ׳מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם׳, ׳מְצַוֶּה אֲנִי עֲלֵיכֶם׳, ׳אוֹסָרְכֶם אָנִי׳ - הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין. ׳בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׳ - הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין. ׳בְּאל״ף דל״ת׳, ׳בְּיו״ד ה״א׳, ׳בְּשַׁדַּי׳, ׳בִּצְבָאוֹת׳, ׳בְּחַנּוּן וְרַחוּם׳, ׳בְּאֶרֶךְ־אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד׳, וּבְכָל הַכִּנּוּיִין - הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין. הַמְקַלֵּל בְּכֻלָּן - חַיָּב, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין. הַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ בְּכֻלָּן - חַיָּב, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין. הַמְקַלֵּל עַצְמוֹ וַחֲבֵרוֹ בְּכֻלָּן - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. ׳יִכְּכָה אֱלֹהִים׳, וְ׳כֵן יַכֶּכָּה אֱלֹהִים׳ - זוֹ הִיא ״אָלָה״ הַכְּתוּבָה בַּתּוֹרָה. ׳אַל יַכְּךָ׳,

וְ׳יְבָרֶכְךָ׳, וְ׳יִיטִיב לָךְ׳ – רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב, וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין:

מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ה

א. שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן – נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים, בָּרְחוֹקִים וּבַקְּרוֹבִים, בַּכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִים, בִּפְנֵי בֵּית־דִּין וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵּית־דִּין, מִפִּי עַצְמוֹ; וּמִפִּי אֲחֵרִים – אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְפֹּר בּוֹ בְּבֵית־דִּין, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ, בֵּין מִפִּי אֲחֵרִים, כֵּיוָן שֶׁכָּפַר בּוֹ – חַיָּב. וְחַיָּב עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הַפִּקָּדוֹן, וְאֵינוֹ חַיָּב עַל שִׁגְגָתָהּ. וּמֶה חַיָּב עַל זְדוֹנָהּ? אָשָׁם בְּכֶסֶף שְׁקָלִים: ב. שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן, כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי פִּקָּדוֹנִי שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדְךָ׳ – ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי׳, אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ: ׳אֵין לְךָ בְּיָדִי׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – הֲרֵי זֶה חַיָּב. הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים, בֵּין בִּפְנֵי בֵּית־דִּין וּבֵין שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵּית־דִּין, וְכָפַר – חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: מַה טַּעַם? מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לַחֲזֹר וּלְהוֹדוֹת: ג. הָיוּ חֲמִשָּׁה תּוֹבְעִין אוֹתוֹ, אָמְרוּ לוֹ: ׳תֵּן לָנוּ פִּקָּדוֹן שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּיָדְךָ׳ – ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָכֶם בְּיָדִי׳ – אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי, וְלֹא לָךְ וְלֹא לָךְ׳ – חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עַד שֶׁיֹּאמַר: ׳שְׁבוּעָה׳ בָּאַחֲרוֹנָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: עַד שֶׁיֹּאמַר: ׳שְׁבוּעָה׳ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. ׳תֵּן לִי פִּקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת־יָד, גָּזֵל וַאֲבֵדָה, שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדְךָ׳ – ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי׳ – אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי, וְלֹא בִּפְקִדּוֹן וּתְשׁוּמֶת־יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה׳ – חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. ׳תֵּן לִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְמִין שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדְךָ׳ – ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי׳ – אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְמִין׳ – חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֲפִלּוּ אָמַר: ׳חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכֻסֶּמֶת׳ – חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: ד. ׳אָנַסְתָּ׳ וּ׳פִתִּיתָ אֶת בִּתִּי׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא אָנַסְתִּי׳, וְ׳לֹא פִתִּיתִי׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – חַיָּב. רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר, שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶנֶס עַל־פִּי עַצְמוֹ. אָמְרוּ לוֹ: אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶנֶס עַל־פִּי עַצְמוֹ – מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם עַל־פִּי עַצְמוֹ: ה. ׳גָּנַבְתָּ אֶת שׁוֹרִי׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא גָנַבְתִּי׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – חַיָּב. ׳גָּנַבְתִּי, אֲבָל לֹא טָבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – פָּטוּר. ׳הֵמִית שׁוֹרְךָ אֶת שׁוֹרִי׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא הֵמִית׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – חַיָּב. ׳הֵמִית שׁוֹרְךָ אֶת עַבְדִּי׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא הֵמִית׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – פָּטוּר. אָמַר לוֹ: ׳חָבַלְתָּ בִּי וְעָשִׂיתָ בִּי חַבּוּרָה׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא חָבַלְתִּי וְלֹא עָשִׂיתִי בְּךָ חַבּוּרָה׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ – חַיָּב. אָמַר לוֹ עַבְדּוֹ: ׳הִפַּלְתָּ אֶת שִׁנִּי וְסִמִּיתָ אֶת עֵינִי׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא הִפַּלְתִּי וְלֹא סִמִּיתִי׳ – ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ –

פָּטוּר. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַמְשַׁלֵּם עַל־פִּי עַצְמוֹ - חַיָּב. וְשֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם עַל־פִּי עַצְמוֹ - פָּטוּר:

מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ו

א. שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין - הַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶּסֶף, וְהַהוֹדָאָה בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה. וְאִם אֵין הַהוֹדָאָה מִמִּין הַטַּעֲנָה - פָּטוּר. כֵּיצַד? 'שְׁתֵּי כֶּסֶף לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא פְּרוּטָה' - פָּטוּר. 'שְׁתֵּי כֶּסֶף וּפְרוּטָה לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא פְּרוּטָה' - חַיָּב. 'מָנֶה לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי' - פָּטוּר. 'מָנֶה לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר' - חַיָּב. 'מָנֶה לְאַבָּא בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר' - פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמֵשִׁיב אֲבֵדָה: ב. 'מָנֶה לִי בְּיָדְךָ', אָמַר לוֹ בִּפְנֵי עֵדִים: 'הֵן'. לְמָחָר אָמַר לוֹ: 'תְּנֵהוּ לִי' - 'נְתַתִּיו לָךְ' - פָּטוּר. 'אֵין לְךָ בְּיָדִי' - חַיָּב. 'מָנֶה לִי בְּיָדְךָ', אָמַר לוֹ: 'הֵן' - 'אַל תִּתְּנֵהוּ לִי אֶלָּא בְּעֵדִים'. לְמָחָר אָמַר לוֹ: 'תְּנֵהוּ לִי' - 'נְתַתִּיו לָךְ' - חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ לִתֵּן לוֹ בְּעֵדִים: ג. 'לִטְרָא זָהָב יֵשׁ לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא לִטְרָא כֶּסֶף' - פָּטוּר. 'דִּינַר זָהָב יֵשׁ לִי בְּיָדְךָ' -'אֵין לְךָ בְּיָדִי, אֶלָּא דִּינַר כֶּסֶף וּטְרִיסִית וּפָנְדִּיוֹן וּפְרוּטָה' - חַיָּב, שֶׁהַכֹּל מִין מַטְבֵּעַ אַחַת. 'כּוֹר תְּבוּאָה יֵשׁ לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי, אֶלָּא לֶתֶךְ קִטְנִית' - פָּטוּר. 'כּוֹר פֵּרוֹת יֵשׁ לִי בְּיָדְךָ' - 'אֵין לְךָ בְּיָדִי אֶלָּא לֶתֶךְ קִטְנִית' - חַיָּב, שֶׁהַקִּטְנִית בִּכְלָל פֵּרוֹת. טְעָנוֹ חִטִּין, וְהוֹדָה לוֹ בִּשְׂעוֹרִים - פָּטוּר. וְרַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵרוֹ בְּכַדֵּי שֶׁמֶן, וְהוֹדָה לוֹ בְּקַנְקַנִּים - אַדְמוֹן אוֹמֵר: הוֹאִיל וְהוֹדָה לוֹ מִקְצָת מִמִּין הַטַּעֲנָה - יִשָּׁבַע. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין הַהוֹדָאָה מִמִּין הַטַּעֲנָה. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן. טְעָנוֹ כֵּלִים וְקַרְקָעוֹת, וְהוֹדָה בַּכֵּלִים וְכָפַר בַּקַּרְקָעוֹת, בַּקַּרְקָעוֹת וְכָפַר בַּכֵּלִים - פָּטוּר. הוֹדָה בְּמִקְצָת הַקַּרְקָעוֹת - פָּטוּר. בְּמִקְצָת הַכֵּלִים - חַיָּב, שֶׁהַנִּכְסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוֹת זוֹקְקִין אֶת הַנִּכְסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחֲרָיוֹת, לִשְׁבַע עֲלֵיהֶן: ד. אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֶשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, וְאֵין מַשְׁבִּיעִין אֶת הַקָּטָן, אֲבָל נִשְׁבָּעִים לַקָּטָן וְלַהֶקְדֵּשׁ: ה. וְאֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶם: הָעֲבָדִים, וְהַשְּׁטָרוֹת, וְהַקַּרְקָעוֹת, וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת. אֵין בָּהֶן תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְלֹא תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. שׁוֹמֵר חִנָּם - אֵינוֹ נִשְׁבָּע. נוֹשֵׂא שָׂכָר - אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: קָדָשִׁים שֶׁחַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן - נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן. וְשֶׁאֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן - אֵין נִשְׁבָּעִים עֲלֵיהֶם: ו. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כַּקַּרְקַע, וְאֵינָן כַּקַּרְקַע, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ. כֵּיצַד? 'עֶשֶׂר גְּפָנִים טְעוּנוֹת מְסַרְתִּי לָךְ', וְהַלָּה אוֹמֵר: 'אֵינָן אֶלָּא חָמֵשׁ' - רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב שְׁבוּעָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל הַמְחֻבָּר לַקַּרְקַע - הֲרֵי הוּא כַּקַּרְקַע. אֵין נִשְׁבָּעִין, אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁבַּמִּדָּה וְשֶׁבַּמִּשְׁקָל וְשֶׁבַּמְּנִין. כֵּיצַד? 'בַּיִת מָלֵא מְסַרְתִּי לָךְ' וְ'כִיס מָלֵא

מָסַרְתִּי לָךְ׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳אֵינִי יוֹדֵעַ, אֶלָּא מַה שֶׁהִנַּחְתָּ אַתָּה נוֹטֵל׳ – פָּטוּר. זֶה אוֹמֵר: ׳עַד הַזִּיז׳, וְזֶה אוֹמֵר: ׳עַד הַחַלּוֹן׳ – חַיָּב: ז. הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל הַמַּשְׁכּוֹן, וְאָבַד הַמַּשְׁכּוֹן, אָמַר לוֹ: ׳סֶלַע הִלְוֵיתִיךָ עָלָיו, וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וְסֶלַע הָיָה שָׁוֶה׳ – פָּטוּר. ׳סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו, וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים הָיָה שָׁוֶה׳ – חַיָּב. ׳סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁתַּיִם הָיָה שָׁוֶה׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו, וְסֶלַע הָיָה שָׁוֶה׳ – פָּטוּר. ׳סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁתַּיִם הָיָה שָׁוֶה׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו וַחֲמִשָּׁה דִינָרִים הָיָה שָׁוֶה׳ – חַיָּב. וּמִי נִשְׁבָּע? מִי שֶׁהַפִּקָּדוֹן אֶצְלוֹ, שֶׁמָּא יִשָּׁבַע זֶה, וְיוֹצִיא הַלָּה אֶת הַפִּקָּדוֹן:

מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ז

א. כָּל הַנִּשְׁבָּעִין שֶׁבַּתּוֹרָה – נִשְׁבָּעִין וְלֹא מְשַׁלְּמִין. וְאֵלּוּ נִשְׁבָּעִים וְנוֹטְלִין: הַשָּׂכִיר, וְהַנִּגְזָל, וְהַנֶּחְבָּל, וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה, וְהֶחֱנָוְנִי עַל פִּנְקָסוֹ. הַשָּׂכִיר, כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי שְׂכָרִי, שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדְךָ׳, הוּא אוֹמֵר: ׳נָתַתִּי׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳לֹא נָטַלְתִּי׳ – הוּא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָאָה. כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי שְׂכָרִי חֲמִשִּׁים דִּינָר שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדְךָ׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳הִתְקַבַּלְתָּ דִּינַר זָהָב׳: ב. הַנִּגְזָל,

כֵּיצַד? הָיוּ מְעִידִין אוֹתוֹ, שֶׁנִּכְנַס לְבֵיתוֹ לְמַשְׁכְּנוֹ שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת, הוּא אוֹמֵר: ׳כֵּלַי נָטַלְתָּ׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא נָטַלְתִּי׳ – הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָאָה. כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: ׳שְׁנֵי כֵלִים נָטַלְתָּ׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא נָטַלְתִּי אֶלָּא אֶחָד׳: ג. הַנֶּחְבָּל, כֵּיצַד? הָיוּ מְעִידִים אוֹתוֹ, שֶׁנִּכְנַס תַּחַת יָדוֹ שָׁלֵם וְיָצָא חָבוּל; וְאָמַר לוֹ: ׳חָבַלְתָּ בִּי׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא חָבַלְתִּי׳ – הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָאָה. כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: ׳חָבַלְתָּ בִּי שְׁתַּיִם׳, וְהַלָּה אוֹמֵר: ׳לֹא חָבַלְתִּי בְךָ אֶלָּא אַחַת׳: ד. וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה, כֵּיצַד? אַחַת שְׁבוּעַת הָעֵדוּת, וְאַחַת שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן, וַאֲפִלּוּ שְׁבוּעַת שָׁוְא. הָיָה אֶחָד מֵהֶן מְשַׁחֵק בְּקֻבְיָא, וּמַלְוֶה בְּרִבִּית, וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים, וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית – שֶׁכְּנֶגְדּוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲשׁוּדִין – חָזְרָה הַשְּׁבוּעָה לִמְקוֹמָהּ, דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי; רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: יַחֲלֹקוּ: ה. וְהֶחֱנָוְנִי עַל פִּנְקָסוֹ, כֵּיצַד? לֹא שֶׁיֹּאמַר לוֹ: ׳כָּתוּב עַל פִּנְקָסִי, שֶׁאַתָּה חַיָּב לִי מָאתַיִם זוּז׳, אֶלָּא אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִבְנִי סָאתַיִם חִטִּין׳, ׳תֵּן לְפוֹעֲלִי בְּסֶלַע מָעוֹת׳, הוּא אוֹמֵר: ׳נָתַתִּי׳, וְהֵן אוֹמְרִים: ׳לֹא נָטַלְנוּ׳ – הוּא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל, וְהֵן נִשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין. אָמַר בֶּן נַנָּס: כֵּיצַד?! אֵלּוּ בָּאִין לִידֵי שְׁבוּעַת שָׁוְא, וְאֵלּוּ בָּאִין לִידֵי שְׁבוּעַת שָׁוְא! אֶלָּא הוּא נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִּשְׁבוּעָה, וְהֵן נוֹטְלִין שֶׁלֹּא

בִּשְׁבוּעָה: ו. אָמַר לַחֲנָוְנִי: ׳תֵּן לִי בִּדִינָר פֵּרוֹת׳, וְנָתַן לוֹ; אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי הַדִּינָר׳, אָמַר לוֹ: ׳נְתַתִּיו לָךְ, וּנְתָתוֹ בְּאָנְפִּלִי׳ - יִשְׁבַּע בַּעַל־הַבַּיִת. נָתַן לוֹ אֶת הַדִּינָר, אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי אֶת הַפֵּרוֹת׳, אָמַר לוֹ: ׳נְתַתִּים לָךְ, וְהוֹלַכְתָּן לְתוֹךְ בֵּיתְךָ׳ - יִשְׁבַּע הַחֲנָוְנִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁהַפֵּרוֹת בְּיָדוֹ - יָדוֹ עַל הָעֶלְיוֹנָה. אָמַר לַשַּׁלְחָנִי: ׳תֵּן לִי בִּדִינָר מָעוֹת׳, וְנָתַן לוֹ, אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי אֶת הַדִּינָר׳; אָמַר לוֹ: ׳נְתַתִּיו לָךְ, וּנְתָתוֹ בְּאָנְפִּלִי׳ - יִשְׁבַּע בַּעַל הַבַּיִת. נָתַן לוֹ אֶת הַדִּינָר, אָמַר לוֹ: ׳תֵּן לִי אֶת הַמָּעוֹת׳, אָמַר לוֹ: ׳נְתַתִּים לָךְ וְהִשְׁלַכְתָּם לְתוֹךְ כִּיסְךָ׳ - יִשְׁבַּע שֶׁלְּחָנִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין דֶּרֶךְ שֶׁלְּחָנִי לִתֵּן אִסָּר עַד שֶׁיִּטֹּל דִּינָרוֹ: ז. כֵּיצַד שֶׁאָמְרוּ: הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ - לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְּרוּעָה - לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. מִנְכָּסִים מְשֻׁעְבָּדִים וּמִנְכְסֵי יְתוֹמִים - לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. וְהַנִּפְרַעַת שֶׁלֹּא בְּפָנָיו - לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. וְכֵן הַיְתוֹמִים לֹא יִפָּרְעוּ אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה: ׳שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא פִקְּדָנוּ אַבָּא, וְלֹא אָמַר לָנוּ אַבָּא, וְשֶׁלֹּא מָצִינוּ בֵּין שְׁטָרוֹתָיו שֶׁל אַבָּא שֶׁשְּׁטָר זֶה פָּרוּעַ׳. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר: אַפִּלּוּ נוֹלַד הַבֵּן לְאַחַר מִיתַת הָאָב - הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁאָמַר הָאָב בִּשְׁעַת מִיתָתוֹ: ׳שְׁטָר זֶה אֵינוֹ פָּרוּעַ׳ - הוּא נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִּשְׁבוּעָה: ח. וְאֵלּוּ נִשְׁבָּעִים שֶׁלֹּא בְטַעֲנָה: הַשֻּׁתָּפִין, וְהָאֲרִיסִין, וְהָאַפּוֹטְרוֹפִין, וְהָאִשָּׁה הַנּוֹשֵׂאת וְהַנּוֹתֶנֶת בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וּבֶן הַבַּיִת. אָמַר לוֹ: ׳מָה אַתָּה טוֹעֲנֵנִי׳? ׳רְצוֹנִי שֶׁתִּשָּׁבַע לִי׳ - חַיָּב. חָלְקוּ הַשֻּׁתָּפִין וְהָאֲרִיסִין - אֵין יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעוֹ. נִתְגַּלְגְּלָה לוֹ שְׁבוּעָה מִמָּקוֹם אַחֵר - מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל. וְהַשְׁבִּיעִית מְשַׁמֶּטֶת אֶת הַשְּׁבוּעָה:

מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק ח

א. אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין הֵן: שׁוֹמֵר חִנָּם, וְהַשּׁוֹאֵל, נוֹשֵׂא שָׂכָר, וְהַשּׁוֹכֵר. שׁוֹמֵר חִנָּם - נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל. וְהַשּׁוֹאֵל - מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל. נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר - נִשְׁבָּעִין עַל הַשְּׁבוּרָה וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַמֵּתָה, וּמְשַׁלְּמִים אֶת הָאֲבֵדָה וְאֶת הַגְּנֵבָה: ב. אָמַר לְשׁוֹמֵר חִנָּם: ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳? אָמַר לוֹ: ׳מֵת׳, וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. ׳נִשְׁבַּר׳, וְהוּא שֶׁמֵּת, אוֹ נִשְׁבָּה, אוֹ נִגְנַב, אוֹ אָבַד. ׳נִשְׁבָּה׳, וְהוּא שֶׁמֵּת, אוֹ נִשְׁבַּר, אוֹ נִגְנַב, אוֹ אָבַד. ׳נִגְנַב׳, וְהוּא שֶׁמֵּת, אוֹ נִשְׁבַּר, אוֹ נִשְׁבָּה, אוֹ אָבַד. ׳אָבַד׳, וְהוּא שֶׁמֵּת, אוֹ נִשְׁבַּר, אוֹ נִשְׁבָּה, אוֹ נִגְנַב. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - פָּטוּר: ג. ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳? אָמַר לוֹ: ׳אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - פָּטוּר. ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳? אָמַר לוֹ: ׳אָבַד׳. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳, וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאָכְלוֹ - מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן.

הוֹדָה מֵעַצְמוֹ - מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם. ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳? אָמַר לוֹ: ׳נִגְנַב׳. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳, וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ - מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ - מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם: ד. אָמַר לְאֶחָד בַּשּׁוּק: ׳הֵיכָן שׁוֹרִי שֶׁגְּנַבְתָּ׳? וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא גְּנַבְתִּי׳, וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ - מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. טָבַח וּמָכַר - מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. רָאָה עֵדִים שֶׁמְּמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין, אָמַר: ׳גְּנַבְתִּי אֲבָל לֹא טְבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי׳ - אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא קֶרֶן: ה. אָמַר לַשּׁוֹאֵל: ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳? אָמַר לוֹ: ׳מֵת׳, וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. ׳נִשְׁבַּר׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. ׳נִשְׁבָּה׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. ׳נִגְנַב׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד. ׳אָבַד׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - פָּטוּר: ו. ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳? אָמַר לוֹ: ׳אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - חַיָּב. אָמַר לְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר: ׳הֵיכָן שׁוֹרִי׳, אָמַר לוֹ: ׳מֵת׳, וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה. ׳נִשְׁבַּר׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה. ׳נִשְׁבָּה׳, וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב. ׳נִגְנַב׳, וְהוּא שֶׁאָבַד. ׳אָבַד׳, וְהוּא שֶׁנִּגְנַב. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - פָּטוּר. ׳מֵת׳, אוֹ ׳נִשְׁבַּר׳ אוֹ ׳נִשְׁבָּה׳, וְהוּא שֶׁנִּגְנַב אוֹ אָבַד. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - חַיָּב. אָבַד אוֹ נִגְנַב, וְהוּא שֶׁמֵּת, אוֹ נִשְׁבַּר, אוֹ נִשְׁבָּה. ׳מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי׳, וְאָמַר: ׳אָמֵן׳ - פָּטוּר. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַמִּשָּׁנֶה מֵחוֹבָה לְחוֹבָה, וּמִפְּטוּר לִפְטוּר, וּמִפְּטוּר לְחוֹבָה - פָּטוּר. מֵחוֹבָה לִפְטוּר - חַיָּב. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַנִּשְׁבָּע לְהָקֵל עַל עַצְמוֹ - חַיָּב. לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ - פָּטוּר:

סְלִיק מַסֶּכֶת שְׁבוּעוֹת

מַסֶּכֶת עֵדֻיּוֹת פֶּרֶק א

א. שַׁמַּאי אוֹמֵר: כָּל הַנָּשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן. וְהִלֵּל אוֹמֵר: מִפְּקִידָה לִפְקִידָה. אֲפִלּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא כִּדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִּדְבְרֵי זֶה, אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מִמַּעֲטֶת עַל יַד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה, וּמִפְּקִידָה לִפְקִידָה מִמַּעֲטֶת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת. כָּל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת - דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ. הַמְשַׁמֶּשֶׁת בָּעֵדִים - הֲרֵי זוֹ כִּפְקִידָה, מִמַּעֲטֶת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת וְעַל יַד מִפְּקִידָה לִפְקִידָה: ב. שַׁמַּאי אוֹמֵר: מַקַּב לַחַלָּה. וְהִלֵּל אוֹמֵר: מְקַבִּים. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא כִּדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִּדְבְרֵי זֶה, אֶלָּא קַב וּמֶחֱצָה חַיָּבִים בַּחַלָּה. וּמִשֶּׁהִגְדִּילוּ הַמִּדּוֹת אָמְרוּ: חֲמִשָּׁה רְבָעִים חַיָּבִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: חֲמִשָּׁה - פְּטוּרִין. חֲמִשָּׁה וְעוֹד - חַיָּבִין: ג. הִלֵּל אוֹמֵר: מְלֹא הֵין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה; אֶלָּא שֶׁאָדָם חַיָּב לוֹמַר בִּלְשׁוֹן רַבּוֹ. וְשַׁמַּאי אוֹמֵר: תִּשְׁעָה

קַבִּין. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא כְּדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְּדִבְרֵי זֶה, אֶלָּא עַד שֶׁבָּאוּ שְׁנֵי גַּרְדִּיִּים מִשַּׁעַר הָאַשְׁפּוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם, וְהֵעִידוּ מִשּׁוּם שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן: שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה, וְקִיְּמוּ חֲכָמִים אֶת דִּבְרֵיהֶם: ד. וְלָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי שַׁמַּאי וְהִלֵּל לְבַטָּלָה? לְלַמֵּד לַדּוֹרוֹת הַבָּאִים שֶׁלֹּא יְהֵא אָדָם עוֹמֵד עַל דְּבָרָיו, שֶׁהֲרֵי אֲבוֹת הָעוֹלָם לֹא עָמְדוּ עַל דִּבְרֵיהֶם: ה. וְלָמָּה מַזְכִּירִין דִּבְרֵי הַיָּחִיד בֵּין הַמְרֻבִּין, הוֹאִיל וְאֵין הֲלָכָה אֶלָּא כִּדְבְרֵי הַמְרֻבִּין? שֶׁאִם יִרְאֶה בֵּית־דִּין אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד וְיִסְמֹךְ עָלָיו, שֶׁאֵין בֵּית־דִּין יָכוֹל לְבַטֵּל דִּבְרֵי בֵּית־דִּין חֲבֵרוֹ, עַד שֶׁיִּהְיֶה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבְמִנְיָן. הָיָה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה אֲבָל לֹא בְּמִנְיָן, בְּמִנְיָן אֲבָל לֹא בְּחָכְמָה – אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטֵּל דִּבָּרָיו, עַד שֶׁיִּהְיֶה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבְמִנְיָן: ו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אִם־כֵּן לָמָּה מַזְכִּירִין דִּבְרֵי הַיָּחִיד בֵּין הַמְרֻבִּין לְבַטָּלָה? שֶׁאִם יֹאמַר הָאָדָם: 'כָּךְ אֲנִי מְקֻבָּל' – יֹאמַר לוֹ: 'כְּדִבְרֵי אִישׁ פְּלוֹנִי שָׁמַעְתָּ': ז. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: רֹבַע עֲצָמוֹת מִן הָעֲצָמִים, בֵּין מִשְּׁנַיִם בֵּין מִשְּׁלֹשָׁה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: רֹבַע עֲצָמוֹת מִן הַגְּוִיָּה, מֵרֹב הַבִּנְיָן אוֹ מֵרֹב הַמִּנְיָן. שַׁמַּאי אוֹמֵר: אֻפְלוּ מֵעֶצֶם אֶחָד: ח. כַּרְשִׁינֵי תְּרוּמָה, בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שׁוֹרִין וְשָׁפִין בְּטָהֳרָה, וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה. בֵּית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שׁוֹרִין בְּטָהֳרָה, וְשָׁפִין וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה. שַׁמַּאי אוֹמֵר: יֹאכְלוּ צָרִיד. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בְּטֻמְאָה: ט. הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת, וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף וּפֵרוֹת עַל הַכֶּסֶף. וַחֲכָמִים מַתִּירִין: י. הַפּוֹרֵט סֶלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם, בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת, וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת. הַדָּנִים לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים: בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים כֶּסֶף וּבְדִינָר מָעוֹת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים כֶּסֶף וּבִרְבִיעִית כֶּסֶף בִּרְבִיעִית מָעוֹת. וְרַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: אַרְבָּעָה אַסְפְּרֵי כֶּסֶף. שַׁמַּאי אוֹמֵר: יַנִּיחֶנָּה בַּחֲנוּת וְיֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ: יא. כִּסֵּא שֶׁל כַּלָּה שֶׁנִּטְּלוּ חִפּוּיָו – בֵּית־שַׁמַּאי מְטַמְּאִין, וּבֵית־הִלֵּל מְטַהֲרִין. שַׁמַּאי אוֹמֵר: אַף מַלְבֵּן שֶׁל כִּסֵּא – טָמֵא. כִּסֵּא שֶׁקִּבְּעוֹ בָּעֲרָבָה – בֵּית־שַׁמַּאי מְטַמְּאִין, וּבֵית־הִלֵּל מְטַהֲרִין. שַׁמַּאי אוֹמֵר: אַף הֶעָשׂוּי בָּהּ: יב. אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁחָזְרוּ בֵית־הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי: הָאִשָּׁה שֶׁבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמְרָה: 'מֵת בַּעְלִי' – תִּנָּשֵׂא. 'מֵת בַּעְלִי' – תִּתְיַבֵּם. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר בִּלְבָד. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר, וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים, וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם, לֹא דִּבְּרוּ בַּקָּצִיר אֶלָּא בַּהווֹה. חָזְרוּ בֵּית־הִלֵּל

לְהוֹרוֹת כְּבֵית־שַׁמַּאי. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּתָהּ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: הִתַּרְתֶּם אֶת הָעֲרָוָה הַחֲמוּרָה - לֹא תַּתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל? אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־הִלֵּל: מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִים נִכְנָסִין לַנַּחֲלָה עַל־פִּיהָ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: וַהֲלֹא מִסֵּפֶר כְּתֻבָּתָהּ נִלְמַד, שֶׁהוּא כּוֹתֵב לָהּ: 'שֶׁאִם תִּנָּשְׂאִי לְאַחֵר, תִּטְלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ'. חָזְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי: יג. מִי שֶׁחָצְיוֹ עֶבֶד וְחָצְיוֹ בֶּן חוֹרִין - עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד, דִּבְרֵי בֵּית־הִלֵּל. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: תְּקַנְתֶּם אֶת רַבּוֹ, וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תְּקַנְתֶּם. לְשָׁא שִׁפְחָה אֵינוֹ יָכוֹל. בַּת חוֹרִין, אֵינוֹ יָכוֹל. לְבָטֵל? וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפִרְיָה וְרִבְיָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה מה, יח): "לֹא־תֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ". אֶלָּא, מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם, כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ, וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן־חוֹרִין, וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצִי דָּמָיו. חָזְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּבֵית־שַׁמַּאי: יד. כְּלִי חֶרֶס מַצִּיל עַל הַכֹּל, כְּדִבְרֵי בֵּית־הִלֵּל. וּבֵית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ מַצִּיל אֶלָּא עַל הָאֻכָלִין, וְעַל הַמַּשְׁקִין, וְעַל כְּלִי חֶרֶס. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־הִלֵּל: מִפְּנֵי מָה? אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: מִפְּנֵי שֶׁהוּא טָמֵא עַל גַּב עַם־הָאָרֶץ, וְאֵין כְּלִי טָמֵא חוֹצֵץ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־הִלֵּל: וַהֲלֹא טְהֹרָתָם אֻכָלִים וּמַשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכוֹ? אָמְרוּ לָהֶם בֵּית־שַׁמַּאי: כְּשֶׁטְּהַרְנוּ אֻכָלִים וּמַשְׁקִים שֶׁבְּתוֹכוֹ - לְעַצְמוֹ טְהַרְנוּ. אֲבָל כְּשֶׁטְּהַרְתָּ אֶת הַכְּלִי - טְהַרְתָּ לְךָ וְלוֹ. חָזְרוּ בֵּית־הִלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית־שַׁמַּאי:

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂ"א אַבְרָהָ"ם אֶ"ת עֵינָיו וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הָא אוֹקְמוּהָ, אֶלָּא כֵּיוָן דְּאִתְּמַר וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים מַאי טַעְמָא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק. אֶלָּא בְּגִין דִּכְתִיב כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע וְדָא הוּא יַעֲקֹב דְּנָפַק מִנֵּיהּ וְהַאי הוּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (ירמיה לא) מֵרָחוֹק יְיָ נִרְאָה לִי. וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם. דָּא הוּא יַעֲקֹב דִּכְתִיב (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. אִסְתַּכַּל אַבְרָהָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי דְּאִיהוּ דַרְגָּא תְּלִיתָאָה וְחָמָא לֵיהּ לְיַעֲקֹב דְּזַמִּין לְמֵיפַק מִנֵּיהּ. מֵרָחוֹק כְּמָה דַּאֲמָרַן מֵרָחוֹק וְלָא לְזַמַּן קָרִיב. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אֶלְעָזָר מַאי שִׁבְחָא אִיהוּ לְאַבְרָהָם כַּד אִסְתַּכַּל וְחָמָא דְּזַמִּין לְמֵיפַק מִנֵּיהּ יַעֲקֹב. דְּהָא כַּד אָזִיל לְמֵיעֲקַד לֵיהּ לְיִצְחָק לָאו שִׁבְחָא כָּל כָּךְ אִיהוּ דִּילֵיהּ. אָמַר לָהּ וַדַּאי (וְהָא) חָמָא לֵיהּ לְיַעֲקֹב דְּהָא מִקַּדְמַת דְּנָא יָדַע אַבְרָהָם חָכְמְתָא, וְאִסְתַּכַּל הַשְׁתָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי דְּאִיהוּ דַרְגָּא תְּלִיתָאָה לְמֶעְבַּד שְׁלִימוּ וּכְדֵין חָמָא לֵיהּ לְיַעֲקֹב דִּכְתִיב וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם. אֲבָל הַשְׁתָּא קַיְימָא לֵיהּ מִלָּה מֵרָחוֹק בְּגִין דְּאָזִיל לְמֵיעֲקַד לֵיהּ לְיִצְחָק וְלָא בָּעָא לְהַרְהֵר אֲבָתְרֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵרָחוֹק חָמָא לֵיהּ גּוֹ אַסְפַּקְלַרְיָאה דְּלָא נְהִירָא בִּלְחוֹדוֹי, וּבְגִין כָּךְ חָמָא לֵיהּ וְלָא אִתְגְּלִי כְּלָא, דְּאִלּוּ אַסְפַּקְלַרְיָאה דְּנַהֲרָא הֲוָה שְׁכִיחַ עַל הַאי אַסְפַּקְלַרְיָאה דְּלָא נַהֲרָא אִתְקַיִּים עֲלֵיהּ אַבְרָהָם כְּדְקָא יָאוֹת, אֲבָל מֵרָחוֹק, בִּלְחוֹדוֹי הֲוָה, (מֵרָחוֹק) מַאי טַעְמָא אִסְתַּלַּק מֵהַאי מִלָּה אַסְפַּקְלַרְיָאה דְּנַהֲרָא בְּגִין דְּהַאי דַּרְגָּא דְּיַעֲקֹב הֲוָה. וּבְגִין דְּיַעֲקֹב עַד לָא אִתְיְלִיד לָא

אִשְׁתַּכַּח הַשְׁתָּא עַל הַאי דַּרְגָּא. וְתוּ בְּגִין דִּיהֵךְ וְיִקַּבֵּל אַגְרָא. וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק דָּא יַעֲקֹב כְּמָה דְאִתְּמַר מֵרָחוֹק דְּלָא זָכָה בֵּיהּ. (רְאִיָּיה בְּעֵינוֹי בְּהַאי עַלְמָא אֶלָּא מֵרָחוֹק מִגּוֹ הַאי דַּרְגָּא דְּהָא כַּד אָתָא יַעֲקֹב מִית הֲוָה אַבְרָהָם וְאִסְתַּלַּק מֵעָלְמָא וַיַּרְא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחוֹק אֲבָל לָא בְּרִאְיָה אָחֳרָא):

וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים וגו׳. רְמִיז (חָמָא) הָכָא דְּאַף עַל גַּב דְּאָתוּ לְהַהוּא רְאִיָּיה וְחָמָא לְיַעֲקֹב, אֲמַר אַבְרָהָם וַדַּאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדַע בְּגַוְונָא אָחֳרָא דְּאִתְחֲזֵי, מִיָּד וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ וגו׳. מַה כְּתִיב לְעֵילָא וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי הָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל מַאי טַעְמָא לָא אָתֵיב לֵיהּ (מִדִּי) מִיָּד. אֶלָּא בְּגִין דְּהָא אִסְתַּלַּק מֵרַחֲמֵי דְּאַבָּא עַל בְּרָא וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב הִנֵּנִי בְנִי, הִנֵּנִי דְּאִסְתַּלָּקוּ רַחֲמֵי וְאִתְהַפַּךְ לְדִינָא:

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם, וְלָא כְתִיב וַיֹּאמֶר אָבִיו, דְּהָא לָא קָאֵים עֲלֵיהּ כְּאַבָּא אֶלָּא בַּעַל מַחְלוֹקֶת הֲוָה בֵּיהּ. אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ הַשֶּׂה. יִרְאֶה לָנוּ מִבָּעֵי לֵיהּ מַאי יִרְאֶה לוֹ. אֶלָּא אֲמַר לָהּ אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ לְגַרְמֵיהּ כַּד אִיהוּ יִצְטְרִיךְ, אֲבָל הַשְׁתָּא בְּנִי וְלָא אִמְרָא. מִיָּד וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו. רִבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח וַאֲמַר (ישעיה לג) הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חוּצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָּיוּן. הֵן אֶרְאֶלָּם אִלֵּין מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי. צָעֲקוּ בְּהַהִיא שַׁעֲתָא וּבְעוּ לְקַיְימָא עַל הַהִיא מִלָּה דִּכְתִיב (בראשית טו) וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ הַחוּצָה. בְּגִין כָּךְ צָעֲקוּ חוּצָה. מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם. אִלֵּין אִנּוּן מַלְאָכִין אָחֳרָנִין דַּהֲווֹ זְמִינִין לְמֵיהַךְ

קַמַּיְהּ דְּיַעֲקֹב וּבְגִינֵיהּ דְּיַעֲקֹב אַבְטַח לוֹן שְׁלִימוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּכְתִיב (שם לב) וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים. וְאִלֵּין אִקְרוֹן מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם, כֻּלְּהוּ בָּכוּ כַּד חָמוּ לֵיהּ לְאַבְרָהָם דְּעָקִיד לֵיהּ לְיִצְחָק, וְאִזְדַּעְזְעוּ עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי וְכֻלְּהוּ עֲלֵיהּ דְּיִצְחָק:

וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יי' וגו', פְּסִיק טַעְמָא בְּגַוְוֵיהוּ, דְּלָאו אַבְרָהָם בַּתְרָאָה כְּקַדְמָאָה בַּתְרָאָה [דף קכ ע"ב] שְׁלִים (נשא קלח א) קַדְמָאָה לָא שְׁלִים. כְּגַוְונָא דָּא שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל, בַּתְרָאָה שְׁלִים קַדְמָאָה לָא שְׁלִים. בַּתְרָאָה נָבִיא קַדְמָאָה לָא נָבִיא. אֲבָל מֹשֶׁה מֹשֶׁה, לָא פְּסִיק, בְּגִין דְּמִיּוֹמָא דְּאִתְיְלִיד לָא אַעְדֵּי מִנֵּיהּ שְׁכִינְתָּא. אַבְרָהָם אַבְרָהָם. רַבִּי חִיָּיא אָמַר בְּגִין לְאַתְעָרָא לֵיהּ בְּרוּחָא אָחֳרָא בְּעוֹבָדָא אָחֳרָא בְּלִבָּא אָחֳרָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אִתְּבְּרִיר יִצְחָק וְאִסְתַּלִּיק בִּרְעוּתָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּרֵיחָא דְּקִטּוֹרֶת בּוֹסְמִין דְּקָרְבִין כָּהֲנַיָּיא קַמֵּיהּ תְּרֵין זִמְנִין בְּיוֹמָא וְאִשְׁתְּלִים קָרְבָּנָא. דְּהָא צַעֲרָא דְּאַבְרָהָם הֲוָה בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְמַר לֵיהּ אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה חָשִׁיב דְּקָרְבְּנַיהּ לָא אִשְׁתְּלִים וּלְמַגְנָא עָבַד וְסַדַּר כֹּלָּא וּבְנָה מִזְבֵּחַ. מִיָּד:

וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר וגו' הָא תָּנִינָן הוּא אֵין דְּאִתְּבְּרִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הֲוָה, וּבֵן שְׁנָתוֹ הָיָה כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (במדבר ז) כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שְׁנָתוֹ וְהָכִי אִצְטְרִיךְ (וְהָא יִצְחָק לָא הֲוָה בְּעָלְמָא) וְאַתְּ אָמַרְתְּ דְּאִיבְּרִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. אֶלָּא אִתְּפַקַּד חֵילָא לְאִזְדַּמְּנָא הַהוּא אִימְּרָא בְּשַׁעֲתָא דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְאַבְרָהָם. כְּמָה דְּכָל אִנּוּן מִלִּין

דַּהֲווֹ בֵּין הַשְׁמָשׁוֹת אִתְמַנָּא חֵילָא לְאִזְדַּמְּנָא הַהוּא מִלָּה (לְהַהוּא זִמְנָא) בְּשַׁעֲתָא דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ. הָכֵי נָמֵי הַאי אַיָּל דְּאִתְקְרֵיב תְּחוֹתֵיהּ דְּיִצְחָק. פְּתַח וַאֲמַר (ישעיה סג) בְּכָל צָרָתָם לֹא צָר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם וגו׳. תָּא חֲזֵי בְּכָל צָרָתָם דְּיִשְׂרָאֵל כַּד אִזְדַּמַּן לוֹן עָאקָן, כְּתִיב לֹא בְּאל״ף וּקְרֵי בְּוא״ו, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמְּהוֹן בְּעָקוֹ. לֹא בְּאל״ף אֲתַר עִלָּאָה יַתִּיר, אַף עַל גַּב דְּלָאו בְּהַהוּא אֲתַר רוֹגְזָא וְעָקוֹ, לְהָתָם לְעֵילָּא מָטָא עַקְתָּא דְּיִשְׂרָאֵל. לֹא בְּאל״ף כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים ק) הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. כְּתִיב בְּאל״ף וּקְרֵי בְּוא״ו. וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם. וְהָא אִיהוּ עִמְּהוֹן בְּהַהוּא עָקוֹ, וְאַתְּ אָמַרְתְּ הוֹשִׁיעָם. אֶלָּא מוֹשִׁיעָם לֹא כְּתִיב, אֶלָּא הוֹשִׁיעָם מִקַּדְמַת דְּנָא דְּאִיהוּ זַמִּין בְּהַהוּא עָקוֹ לְמִסְבַּל עִמְּהוֹן. תָּא חֲזֵי, בְּכָל זִמְנָא דְּיִשְׂרָאֵל אִנּוּן בְּגָלוּתָא, שְׁכִינְתָּא עִמְּהוֹן בְּגָלוּתָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ, דִּכְתִיב (דברים ל) וְשָׁב יי׳ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחַמְךָ וגו׳. דָּבָר אַחֵר וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעָם, דָּא שְׁכִינְתָּא. דְּאִיהִי עִמְּהוֹן בְּגָלוּתָא וְאַתְּ אָמַרְתְּ דְּאִיהוּ הוֹשִׁיעָם. אֶלָּא הָכֵי הוּא וַדַּאי, דְּאִלֵּין אִנּוּן מִשְׁכְּנוֹתָיו דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגָלוּתָא, וּבְגִין דִּשְׁכִינְתָּא עִמְּהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַדְכַּר לוֹן לְאוֹטָבָא לוֹן וְלַאֲפָקָא לוֹן מִן גָּלוּתָא, דִּכְתִיב (שמות ו) וְאֶזְכֹּר אֶת בְּרִיתִי בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבָתַר וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי. וְגַם רָאִיתִי. לְאַסְגָּאָה רְאִיָּה אָחֳרָא דְּאִיהוּ קַדְמָאָה דְּכֻלָּא, וּכְתִיב (שם ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ דָּא שְׁכִינְתָּא. אֶת אַבְרָהָם לְאַבְרָהָם מִבָּעֵי לֵיהּ, אֶלָּא אֶת אַבְרָהָם דָּא הוּא חַבְרוּתָא וְזִוּוּגָא דִּילֵהּ בַּאֲבָהָן. אֶת אַבְרָהָם (במדבר קכ א׳) דָּא הוּא מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית. אֶת יִצְחָק

דָּא הוּא צְפוֹנִית מַעֲרָבִית. וְאֶת יַעֲקֹב דָּא הוּא זִוּוּגָא חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זִוּוּגָא שְׁלִים כְּדְקָא יָאוֹת. כְּגַוְונָא דָּא אֶת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לַיְלָה בַּיּוֹם. וְאֶת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלַיְלָה כַּחֲדָא. אוֹף הָכָא בְּכֻלְּהוּ אֶת, וּבְיַעֲקֹב וְאֶת, לְמֶהֱוֵי כֻּלָּא זִוּוּגָא חָדָא דְּלָא מִתְפָּרְשִׁין דְּכַר וְנוּקְבָא לְעָלְמִין. וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרָזָא בְּכָל עָלְמָא וּלְאַשְׁמָעָא קָל דְּיֵימָא (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יְשַׁקְּרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

עד כאן פרשת וירא

פָּרָשַׁת וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה

זֹהַר

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים, רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח וַאֲמַר (יונה א) וַיִּשְׁאוּ אֶת יוֹנָה וַיְטִלֻהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ. הָכָא אִית לְאִסְתַּכָּלָא, מַאי טַעְמָא אַרְעִישַׁת יַמָּא עֲלֵיהּ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וּתְפִלָּה שֶׁיַּחְזוֹר

מִדְרָשׁ הַנֶּעֱלָם

וַיִּהְיוּ. רַבָּנָן פָּתְחֵי בְּהַאי קְרָא, (שיר ז) לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים. תָּנוּ רַבָּנָן תְּפִלּוֹת, תְּפִלָּה שֶׁהִיא חוֹבָה שֶׁל יוֹם. וּתְפִלַּת הַדֶּרֶךְ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וּתְפִלָּה שֶׁיַּחְזוֹר

תּוֹסֶפְתָּא

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה. גּוּפָא דְּמַתְנִיתִין, אֲנַן קְרֵיבִין הַוֵּינָא, שְׁמַעְנָא קָלָא מִתְהַפֵּךְ מֵעֵילָא לְתַתָּא, אִתְפַּשְׁטַת בְּעַלְמָא, קָל מְתַבַּר טוּרִין, וּמְתַבַּר טַנָּרִין תַּקִּיפִין, עִלְעוּלִין רַבְרְבִין סָלְקִין, אוּדְנָא פְּתִיחָן. הֲוָה אָמַר בְּמַטַלְנוֹי. קוּץ קוּצִיתָא, דְּמִיכֵן. דְּמִימִין. שִׁינְתָּא בְּחוֹרֵיהוֹן, קַיְימִין בְּקִיּוּמֵיהוֹן. מַלְכָּא דְּמַמְלֶל, (וְלָא אַעְבְּרוּ, אִשְׁתַּכְּחוּ) נַטְרֵי תַּרְעִין, שְׁלִיטָא דְּחַיְלִין סַגִּיאִין קָם בְּקִיּוּמֵיהּ. כְּלְהוּ לָא מַרְגְּשָׁן וְלָא יָדְעִי דְּסִפְרָא פְּתִיחַ וּבְשְׁמָא אֲכְתּוּב, וְדוּמָה קָאֵים וְנָטֵיל בְּחוּשְׁבְּנָא, וְדָיְירֵי עַפְרָא תַּיְיבִין לְבַר, וְקָרֵיב טַב לְאִתְמְנָאָה בְּהוֹ, לָא תְּאֵיבִין גְּלְגּוֹלָא וְהִפּוּךְ. נָפְלִין וְלָא קַיְימִין, אִתְמְחוֹן חַיְבִין מִסִּפְרָא דְּדוּמָה, מַאן יִתְבַּע לוֹן, וּמַאן יָתִיב בְּחוּשְׁבְּנְהוֹן, וַוי לוֹן וַוי לְחַיֵּיהוֹן וַוי לְרוּגְשֵׁיהוֹן (נ"א לְנַפְשֵׁיהוֹן) בְּגִינְהוֹן אִתְקְרֵי (תהלים סט) יִמָּחוּ מִסֵּפֶר חַיִּים וגו' [דף קכא ע"ב]:

לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. וְלֵימָא לְהוֹ לְהַנֵּי דְּיוֹנָה, וְלָא אַרְעִישַׁת עֲלֵיהּ שְׁלִשָׁה, אֲפִילּוּ בְּאֶחָד יָכִיל אַרְעָא, כֵּיוָן דַּהֲוָה אָזֵיל בְּגִין לְמֶעְבְּדֵיהּ, דְּתָנִינָן כָּל שְׁאֵלוֹתָיו דְּלָא תִּשְׁרֵי עֲלֵיהּ שְׁכִינְתָּא, שֶׁל אָדָם יָכִיל לְמִכְלְלִינְהוּ יַמָּא (עלאה) אַמַּאי אֲחִיד בֵּיהּ בְּשׁוּמַע תְּפִלָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כַּד הֲוָה אָזֵיל. אֶלָּא וַדַּאי כָּל עוֹבָדּוֹי דְּבַר נָשׁ כְּתִיבִין מִלָּה בְּאַתְרֵיהּ הֲוָה. יַם, תְּנַן בְּסִפְרָא, הֵן טַב הֵן בִּישׁ, וְעַל יַם דְּמַיָּא לְרָקִיעַ וְרָקִיעַ לְכִסֵּא כֻּלְּהוֹן עָתִיד לְמִיתַּן דִּינָא, דְּתָנִינָן הַכָּבוֹד, וּבְגִין כָּךְ יַמָּא אֲחִיד אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מַאי בֵּיהּ וּנְטַל לֵיהּ (בְּגִין דַּהֲוָה עָרִיק) דִּכְתִיב (תהלים קלט) גָּלְמִי רָאוּ מִקַּמֵּי יַמָּא עָרַק (נ"א וּמִקַּמֵּי עֵינֶיךָ, אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁעָשָׂה יַמָּא בֵּיהּ שָׁרָא יִרְאָה הַגּוֹלֶם שֶׁאֵינוֹ מַשְׁגִּיחַ בָּעוֹלָם בְּדוּכְתֵּיהּ), שַׁדַּי יַמָּא יְדָא בֵּיהּ הַבָּא, כּוּלָּם רָאוּ עֵינֶיךָ שֶׁעֲיָינְתָּ בְּדוּכְתָּהָא (נ"א תִּשְׁרֵי יְדָא בָּהֶם. וְעַל סִפְרְךָ כּוּלָּם יִכָּתֵבוּ, בְּדוּכְתָּהָא) וַיִּשְׁאוּ אֶת יוֹנָה לֵיתֵן עֲלֵיהֶם דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לָעוֹלָם וַיְטִלֻהוּ אֶל הַיָּם. אוֹלִיפְנָא הַבָּא, הִלְכָךְ יַקִּירִים אָדָם תְּפִלָּתוֹ כַּד הֲווֹ נָטְלֵי לֵיהּ וְטָבְעֵי תָּמִיד וְיוֹעִיל לֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִרְכוֹי בְּיַמָּא, הֲוָה יַמָּא שָׁכִיךְ, יִצְחָק אֵין אָדָם עוֹשֶׂה עֲבֵירוֹת זָקְפִין לֵיהּ, אִתְרְעֵישׁ יַמָּא, אֶלָּא מִי שֶׁהוּא גּוֹלֶם וְלֹא אָדָם, כָּל מַה דְּטָבְעֵי לֵיהּ הָכֵי וַהֲיִינוּ הַהוּא דְּלָא מִסְתַּכַּל אִשְׁתְּכִיךְ יַמָּא, עַד דְּאֵיהוּ בְּנִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא, אֶלָּא כָּל אָמַר שָׁאוּנִי וַהֲטִילוּנִי אֶל עוֹבָדּוֹי כְּהַאי בְּעִירָא דְּלָא הַיָּם, מִיָּד וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה מַשְׁגַּחַת וְלָא יָדְעַת. אָמַר רַבִּי וַיְטִלוּהוּ אֶל הַיָּם. כֵּיוָן בּוֹ וְכִי גּוֹלֶם מִתְקָרֵי דָּוִד דַּאֲמַר דְּאִתְרַמֵּי בַּיָּם פָּרְחָה מִנֵּיהּ הַאי פְּסוּקָא. אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק נִשְׁמָתֵיהּ, וְסָלְקָא עַד כָּרְסַיָּא אָדָם הָרִאשׁוֹן אֲמָרוֹ גָּלְמִי [דף דְּמַלְכָּא, וְאִתְדַּנַּת קַמֵּיהּ,

וְאַהֲדְרַת לֵיהּ נִשְׁמָתֵיהּ, וְעָאל בְּפוּמָא דְּהַהוּא נוּנָא, וּמִית נוּנָא, לְבָתַר אִתְקַיֵּים הַהוּא נוּנָא, וְאוֹקְמוּהָ. [דף קכא ע"ב] תָּא חֲזֵי בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ סָלִיק בְּעַרְסֵיהּ כָּל לֵילְיָא וְלֵילְיָא, נִשְׁמָתֵיהּ נָפְקַת מִנֵּיהּ וְאִתְדָּנַת קַמֵּי בֵּי דִינָא דְּמַלְכָּא, כֻּלְּהוּ דְּדָמוּ לֵיהּ אוֹ בִּרְמִיזָא אִתְהַדְּרַת לְהַאי עַלְמָא. וְדִינָא הוּא בְּתְרִין גְּוָונִין, דְּהָא לָא דַיְינִין לֵיהּ לְבַר נָשׁ עַל בִּישִׁין דְּאִיהוּ עָתִיד וְזַמִּין לְמֶעְבַּד דְּכְתִיב (בראשית כא) כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים וגו׳ בַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם. וְלָא תֵּימָא דְּדָנִין לֵיהּ עַל טָבִין דְּעָבִיד לְחוּד, אֶלָּא לְצַדְּיקָיָא לְעַלְמָא דְּאָתֵי, וְכָל לְאוֹטָבָא לֵיהּ עַל אִינּוּן טָבִין דְּהַשְׁתָּא כְּמָה דְּאִתְּמַר, וְדָנִין דְּאָדָם הָרִאשׁוֹן בֵּיהּ לָקוּ וּמִיתוּ. לֵיהּ עַל זָכְיִין דְּאִיהוּ זַמִּין דְּכָךְ אוֹרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמֶעְבַּד, וּבְגִינַיְיהוּ אִשְׁתְּזִיב יְהֵיב עוֹתְרָא לְבַר אֱנָישׁ, לָמָּה, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ הַשְׁתָּא לְמִיזַן עַנְיִין וּלְמֶעְבַּד פִּקּוּדוֹי. לָא חַיְיבָא. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ עָבִיד הַאי וְאִתְגָּאֵי (וְאִי אִתְגַּלְיָא בֵּיהּ) בְּהַהוּא עוֹתְרָא, בֵּיהּ יִלְקֵי דְּכְתִיב (קהלת ה) עֹשֶׁר, שָׁמוּר לִבְעָלָיו לְרָעָתוֹ. יְהֵיב לֵיהּ בְּנִין, לָמָּה, לְמֵילַף לְהוּ אוֹרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּלְמִיטַר פִּקּוּדוֹי כִּדְאָמוּר

[קכא ע"ב] רָאוּ עֵינֶיךָ, קוֹדֶם שֶׁזֻּרַקְתָּ בִּי נְשָׁמָה, רָאוּ עֵינֶיךָ נוּנָא, וּמִית נוּנָא, לְבָתַר אִתְקַיֵּים הַהוּא נוּנָא, וְאוֹקְמוּהָ. תָּא חֲזֵי בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ אִינּוּן. יָמִים יוּצָרוֹ, כְּהַאי צוּרָה דִּידִי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם דִּלָּא אִשְׁתְּאַר חַד מִנְּהוֹן. אֲמַר רַבִּי בָּא לָמָּה. אֲמַר לֵיהּ תָּא חֲזֵי אִי זַכָּאָה לְאִתְקַיְּימָא, דִּילֵיהּ, לָא מֵתוּ בְּמִיתַת נַפְשָׁהוֹן, וְכֻלְּהוּ לָקוּ בְּהַהוּא עְנְיָנָא מַמָּשׁ. תָּא חֲזֵי אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה דְּיוֹקְנֵיהּ דְּאִיהוּ עָתִיד וְזַמִּין לְמֶעְבַּד דְּאָדָם הָרִאשׁוֹן וְשַׁפִּירוּתֵיהּ הֲוָה כְּזָהֳרָא דִּרְקִיעָא עִלָּאָה דְּעַל גַּבֵּי שְׁאָר רְקִיעִי, וּכְהַהוּא נְהוֹרָא דְּגָנִיז קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקַיָּיא לְעַלְמָא דְּאָתֵי, וְכָל אִינּוּן דַּהֲווֹ רְמִיזָא בֵּיהּ מִדְּיוֹקְנֵיהּ דְּאָדָם הָרִאשׁוֹן בֵּיהּ לָקוּ וּמִיתוּ. דְּכָךְ אוֹרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְהֵיב עוֹתְרָא לְבַר אֱנָישׁ, לָמָּה, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ הַשְׁתָּא עָבִיד הַאי וְאִתְגָּאֵי בְּהַהוּא עוֹתְרָא, בֵּיהּ יִלְקֵי

בְּאַבְרָהָם (בראשית יח) כִּי יְדַעְתִּיו הוּא עָבִיד טִיבוּ עִם כָּל בְּרַיָּין
לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת בָּנָיו וְאֶת וְכָל אַרְחוֹי דְּאִיהוּ עָבִיד
בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יי' לְאוֹטָבָא לְכֹלָּא, וְלָא דָּאִין
לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וגו'. לָא עָבִיד לְבַר נָשׁ עַל בִּישִׁין דְּאִיהוּ
הַאי וּמִתְגָּאֶה בְּהוֹ, בְּהוֹ לָקֵי זַמִּין לְמֶעְבַּד, וּבְגִין כָּךְ אִתְדָּן
דִּכְתִיב (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא בַּר נָשׁ קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
נֶכֶד בְּעַמּוֹ וגו'. וְכֵן כְּהַאי גַּוְונָא הוּא. תָּא חֲזֵי כֵּינָן דְּאַטִילוּ
כַּד יָהֵיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵיהּ לְיוֹנָה בִּימָא, מַה כְּתִיב,
מְשַׁפִּירוּתָא טָבָא עִלָּאָה דְּאָדָם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ. הַיָּם
הָרִאשׁוֹן לְהוֹ, לָמָּה, בְּגִין לְמִיטַר עִלָּאָה, מַאי וַיַּעֲמֹד, דְּקָאִים
פִּקּוּדּוֹי וּלְמֶעְבַּד רְעוּתֵיהּ, לָא בְּקִיּוּמֵיהּ כְּדָקָא יָאוֹת,
עָבְדוּ כְּדֵין אֶלָּא אִתְגָּאוּ בֵּיהּ. בַּעֲמִידָה אִיהוּ כַּד רוֹגְזָא
בֵּיהּ לָקוּ בְּהַאי שַׁפִּירוּתָא. אֲמַר שָׁכִיךְ, בְּשַׁעְתָּא דְּדִינָא שַׁרְיָא
רַב יְהוּדָה כַּד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ בְּעַלְמָא, הַהוּא בֵּי דִינָא אִיהוּ
הוּא אָדָם הָרִאשׁוֹן, הַוָּה גּוֹלֶם כְּאִתְתָּא דְּמִתְעַבְּרָא, וְקַשְׁיָא
עַד לָא זָרִיק בֵּיהּ נִשְׁמָתָא, וְקָרָא לְאוֹלָדָא, וְכַד אוֹלִידַת שְׁכִיךְ
לְהַהוּא מַלְאָכָא דְּהוּא מְמוּנֶּה רוֹגְזָא. הָכֵי נָמֵי כַּד דִּינָא
עַל דְּיוֹקְנָא דִּבְנֵי נָשָׁא, וַאֲמַר לוֹ שַׁרְיָא בְּעַלְמָא, לָא שָׁכִיךְ וְלָא
עַיִן וְצֹר בְּדְיוֹקְנָא דְּדִין שִׁיתָּא נָח עַד דְּאִתְעֲבִיד דִּינָא
בְּנֵי נָשָׁא הָדָא הוּא דִּכְתִיב בְּחַיָּיבַיָּא, כְּדֵין הוּא נַיְיחָא
(בראשית ה) וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ דִּילֵיהּ, לְמִיקַם בְּדוּכְתָּא
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, כְּלוֹמַר שִׁלִּים, וּלְמִיקַם בְּקִיּוּמֵיהּ,
שִׁיתָּא. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהַהוּא הָדָא הוּא דִּכְתִיב (משלי יא)
עַפְרָא מַמָּשׁ דְּאִתְבְּרֵי אָדָם וּבַאֲבַד רְשָׁעִים רִנָּה. וְהָא
הָרִאשׁוֹן נְסִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹקִימְנָא. בַּאֲבַד רְשָׁעִים רִנָּה.
לְאִתְבְּרָאָה אִלֵּין שִׁיתָּא, וְקָרָא וְהָכְתִיב (יחזקאל יח) הֵחָפֵץ

אֶחְפֹּץ מוֹת רָשָׁע וְהָא לֵית לֵיהּ שֵׁת שִׁיתָּא הַדָּא הוּא דִּכְתִיב [דף קכב ע"א] וַיּוֹלֶד נַיְיחָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד אִתְעֲבִיד דִּינָא בְּרַשִׁיעַיָּיא. בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ מֵאוֹתָהּ הָעִסָּה שֶׁנִּבְרָא הַגּוֹלֶם שֶׁלּוֹ, וְעַל כָּךְ אֶלָּא כָּאן קוֹדֶם דְּאִשְׁתְּלִים קִיסְטָא, כָּאן לְבָתַר דְּאִשְׁתְּלִים נֶאֱמַר גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעָיְינַת בּוֹ לַעֲשׂוֹת (ד"א ל"ג בּוֹ) דְּדָאמוּ קִיסְטָא (אית ליה נייחא):

לֵיהּ. וְעַל סִפְרְךָ כֻּלָּם יִכָּתֵבוּ, וַיְהִיוּ חַיֵּי שָׂרָה. מַאי שְׁנָא הָכָא שָׂרָה דִּכְתִיב מַאן אִינּוּן, כֻּלְּהוּ דְּלָא נָטְרוּ מַאי דְּיַהֲב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לוֹן מִיתָתָהּ בְּאוֹרַיְיתָא מִכָּל נְשֵׁי דְּעַלְמָא דְּלָא כְּתִיב הָכִי וְאִתְטָרְדוּ מִן עָלְמָא וְאִתְדְּנוּ מִיתַתְהוֹן בְּאוֹרַיְיתָא. אֲמַר רַבִּי חִיָּיא וְלָאו, וְהָכְתִיב (בראשית לה) בְּהַהוּא דִּינָא. תְּנַן הָתָם אֲמַר רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב אַשְׁכַּחְנָא וַתָּמֶת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ דְּתַלְיָא מִטְרָן הֲוֵי לֵילְיָא, וְכָל אֶפְרָתָה. וּכְתִיב (במדבר כ) וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וגו'. וּכְתִיב (בראשית לה) וַתָּמָת דְּבוֹרָה [דף קכב ע"א] מֵינֶקֶת רִבְקָה. וּכְתִיב (בראשית לח) וַתָּמָת בַּת שׁוּעַ אֵשֶׁת יְהוּדָה. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּכֻלְּהוּ חַד וְחַד אִית עְנְיָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּבַר נָשׁ. כַּד נָפִיק נִשְׁמָתֵיהּ מִינֵיהּ וְאִשְׁתְּאַר הַהוּא גּוּלְמָא נָאִים עַל עַרְסֵיהּ, וְנִשְׁמָתֵיהּ סָלְקָא בְּכָל לֵילְיָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲמַר רַבִּי לָא כְּתִיב כְּמָה דִּכְתִיב בְּשָׂרָה דְּאִתְּמַר וַיְהִיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. דְּהָא בְּכֻלְּהוּ לָא אִתְּמְנוּן יוֹמִין וּשְׁנִין כְּמוֹ לְשָׂרָה. בְּכֻלְּהוּ לָא כְּתִיב פָּרְשָׁתָא חָדָא בִּלְחוֹדָהָא כְּמוֹ לְשָׂרָה. אֶלָּא רָזָא אִיהוּ בְּגִין הַהוּא דַּרְגָּא דְּכָל יוֹמִין וּשְׁנִין דְּבַר נָשׁ בֵּיהּ תַּלְיָין (דְּדָא הִיא ה"א בְּתָרָאָה). פְּתַח וַאֲמַר (קהלת ה) וְיִתְרוֹן אֶרֶץ בַּכֹּל הִיא מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבָד. וְיִתְרוֹן אֶרֶץ בַּכֹּל

יִצְחָק אִי זַכָּאָה הִיא חַדָּאן עִמָּהּ, הִיא וַדַּאי דְּהָא מִתַּמָּן נָפְקִין וְאִי לָא דַּחְיָין לָהּ לְבַר. אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מַאי דִּכְתִיב (שיר ה) הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוֹדִי מָה תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אֲנִי. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, הַנִּשְׁמָה אוֹמֶרֶת לְאוֹתָם הַנִּשְׁמוֹת הַזּוֹכוֹת לִיכָּנֵס לִירוּשָׁלַם שֶׁל מַעְלָה, וְהֵם הַנִּקְרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם עַל שֶׁזּוֹכוֹת לִיכָּנֵס שָׁם, וּלְפִיכָךְ הַנִּשְׁמָה אוֹמֶרֶת לָהֶם הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוֹדִי דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַב אָמַר זֶה זִיו אַסְפַּקְלַרְיָה שֶׁל מַעְלָה. מַ"ה תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אֲנִי, לֵיהָנוֹת מִזִּיו שֶׁלּוֹ וּלְהִסְתּוֹפֵף בְּצִלּוֹ. רַב הוּנָא אָמַר שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אֲנִי, אוֹתָהּ הַתְּשׁוּקָה וְהַכְּסוּפִי שֶׁכָּסַפְתִּי בָּעוֹלָם עַל הַכֹּל לְפִיכָךְ אֲנִי חוֹלָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר זוֹ אַהֲבָה שֶׁאוֹהֶבֶת הַנִּשְׁמָה לַגּוּף, דְּכֵיוָן שֶׁנִּשְׁלַם קִצּוֹ שֶׁל גּוּף אוֹתָם הַנִּשְׁמוֹת נִתְעַלּוֹת לְמָקוֹם שֶׁהָיוּ שָׁם מִתְאַוִּים לַגּוּף וְאֵינָן יְכוֹלוֹת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר מֶלֶךְ לְשָׁדֶה נֶעֱבַד, מַאן מֶלֶךְ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְשָׁדֶה נֶעֱבַד כַּד אִיהוּ (עז ב) אִתְתַּקַּן כְּדְקָא יָאוֹת. וּמֶלֶךְ, דָּא מֶלֶךְ עִלָּאָה דְּאִתְחַבַּר לְשָׁדֶה כַּד אִיהוּ נֶעֱבַד. מַאן שָׂדֶה, דָּא שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יי׳. דִּכְתִיב (בראשית כז) רְאֵה רֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יי׳. דְּכַד אִיהוּ (אִתְעֲבַד) נֶעֱבַד וְאִתְתַּקַּן בְּכָל מַה דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת, כְּדֵין מֶלֶךְ עִלָּאָה אִתְחַבַּר עִמֵּיהּ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד. כַּמָּה גַּוְונֵי רָזִין עִלָּאִין הָכָא. מֶלֶךְ. דָּא (עז ב) שְׁכִינְתָּא דְּלָא שַׁרְיָא בְּבֵיתָא לְאִתְתַּקָּנָא בָּהּ אֶלָּא בְּזִמְנָא דְּאִתְנְסִיב בַּר נָשׁ וְאִזְדַּוּוג בְּאִנְתְּתֵיהּ לְאוֹלָדָא וּלְמֶעְבַּד אִיבִּין, וְאֵיהִי אַפִּיקַת נִשְׁמָתִין לְאַשְׁרָאָה בָּהּ, וּבְגִין כָּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד וְלָא לְאַחֲרָא. דָּבָר אַחֵר מֶלֶךְ דָּא אִשָּׁה

יִרְאַת יי׳ כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (משלי לא) אִשָּׁה יִרְאַת יי׳ הִיא תִּתְהַלָּל. לְשָׁדֶה נֶעֱבָד דָּא אִשָּׁה זָרָה כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (שם ז) לִשְׁמָרְךָ מֵאִשָּׁה זָרָה. בְּגִין דְּאִית שָׂדֶה וְאִית שָׂדֶה. אִית שָׂדֶה דְּכָל בִּרְכָאן וְקִדּוּשִׁין בֵּיהּ שַׁרְיָין כְּמָה דְאַתְּ אָמַר כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יי׳. וְאִית שָׂדֶה דְּכָל חֵירוּב וּמְסָאֲבוּ וְשִׁיצָאָה וְקָטוֹלִין וּקְרָבִין בֵּיהּ שַׁרְיָין. וְהַאי מֶלֶךְ זִמְנִין דְּאִיהוּ נֶעֱבַד לְהַאי שָׂדֶה דִּכְתִיב (שם ל) תַּחַת שָׁלֹשׁ רָגְזָה אֶרֶץ [דף קכב ע"ב] וגו׳, תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וגו׳ וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ. וְהַאי מֶלֶךְ אִתְכַּסְיָא נְהוֹרֵיהּ וְאִתְחַשָּׁךְ עַד דְּאִתְדַּכְּיָא וְאִתְחַבַּר לְעֵילָּא. וּבְגִין כָּךְ שָׂעִיר דְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ, בְּגִין דְּאִתְפְּרַשׁ הַהוּא שָׂדֶה מִמַּלְכָּא קַדִּישָׁא וְלָא שַׁרְיָין בֵּהַאי שָׂדֶה בִּרְכָאן מֵהַאי מֶלֶךְ. וְכַד אִיהוּ נֶעֱבַד לְהַאי שָׂדֶה כְּדֵין כְּתִיב (דברים כב) כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ וגו׳. כִּי בַשָּׂדֶה כְּמָה דְאִתְּמַר. תָּא חֲזֵי אָתַת חַוָּה לְעָלְמָא הַיָּמִים שֶׁנִּגְזְרוּ עָלָיו כְּמָה דְאַתְּ אָמַר וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה, מַה כְּתִיב: וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וגו׳. אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מַה כְּתִיב בַּפָּסוּק קוֹדֶם זֶה דִּכְתִיב וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאָדָם וְהִכְנִיס בּוֹ אַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנֶּחֱלָקִים בַּגּוּף. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַמְחוּבָּרִים בַּגּוּף. רַבִּי יִצְחָק אָמַר הַנֶּחֱלָקִים בַּגּוּף שֶׁהֵם חוֹלְקִים לְהִתְפָּרֵשׁ כָּל אֶחָד לִיסוֹדוֹ כְּשֶׁיּוֹצֵא הָאָדָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הַמְחוּבָּרִים בַּגּוּף בְּחַיָּיו, מַשְׁמַע מִקְרָא דִּכְתִיב וַתָּמָת שָׂרָה, זֶה הַגּוּף. בְּקִרְיַת אַרְבַּע, אֵלּוּ הָאַרְבַּע יְסוֹדוֹת. הִיא חֶבְרוֹן, שֶׁהָיוּ מְחוּבָּרִים בְּגוּפוֹ בְּחַיָּיו. בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, בָּעוֹלָם הַזֶּה הַבּוֹחֵר אָדָם בְּזִמַּן מוּעָט:

אִתְדַּבְּקַת בְּהַאי חִוְיָא וְאַטִּיל בָּהּ זוּהֲמָא. וְגָרְמָא מוֹתָא לְעַלְמָא וּלְבַעֲלָהּ. אָתַת שָׂרָה וְנָחֲתַת וְסָלְקַת וְלָא אִתְדַּבְּקַת בֵּיהּ כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. אָתָא נָחֹ לְעַלְמָא מַה כְּתִיב (שם ט) וַיָּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל וגו׳. וּבְגִין דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה לָא אִתְדַּבָּקוּ בֵּיהּ, בְּגִין כָּךְ שָׂרָה זָכְתָה לְחַיִּין עִלָּאִין לָהּ וּלְבַעֲלָהּ וּלְבָנָהָא בַּתְרָאָה הַדָּא הוּא דִכְתִיב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חֻצַבְתֶּם וְאֶל מַקֶּבֶת בּוֹר נֻקַּרְתֶּם. וְעַל דָּא וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה דְּזָכְתָה בְּהוֹ בְּכֻלְּהוּ, וְלָא כְּתִיב בְּכֻלְּהוּ נַשֵּׁי וַיִּהְיוּ חַיֵּי חַוָּה, וְכֵן בְּכֻלָּא, הֵיא אִתְדַּבְּקַת בְּחַיִּין, וְעַל דָּא דִּילָהּ הֲווֹ חַיִּין:

תּוֹסֶפְתָּא

וַתָּמָת אֵיהוּ מַאן דְּאַזְעִיר גַּרְמֵיהּ בְּהַאי עַלְמָא כַּמָּה אֵיהוּ רַב וְעִלָּאָה בְּהַהוּא עַלְמָא. וְהָכִי פְּתַח רַב מְתִיבְתָּא מַאן דְּאֵיהוּ זְעֵיר אֵיהוּ רַב. מַאן דְּאֵיהוּ רַב אֵיהוּ זְעֵיר. דִּכְתִיב וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה וגו׳ מֵאָה דְּאֵיהוּ חוּשְׁבַּן רַב כְּתִיב בֵּיהּ שָׁנָה זְעִירוּ דְּשְׁנִין חַד אַזְעִיר לֵיהּ. שֶׁבַע דְּאֵיהוּ חוּשְׁבַּן זְעֵיר אַסְגֵּי לֵיהּ וְרַבֵּי לֵיהּ דִּכְתִיב שָׁנִים. תָּא חֲזֵי דְּלָא רַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלָּא לְדַאֲזְעִיר, וְלָא אַזְעִיר אֶלָּא לְדְרַבֵּי זַכָּאָה אֵיהוּ מַאן דְּאַזְעִיר גַּרְמֵיהּ בְּהַאי עַלְמָא כַּמָּה אֵיהוּ רַב בְּעִלּוֹיָא. לְהַהוּא עַלְמָא. עַד כָּאן. מַאן דְּפָסַק יִתְפַּסַּק. מַאן דְּקָצַר יִתְקַצַּר. מַאן דְּקָצַר יִתְאָרַךְ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר מַאן דְּפָסַק מִלִּין דְּאוֹרַיְתָא עַל מִלִּין בְּטֵלִין יִתְפַּסְקוּן חַיּוֹהִי מֵהַאי עַלְמָא וְדִינֵיהּ קַיְימָא בְּהַהוּא עָלְמָא. מַאן דְּקָצַר אָמַן וְלָא מַאֲרִיךְ גּוֹ נַיְיחָא יִתְקַצַּר מֵחַיִּין דְּהַאי עָלְמָא. מַאן דַּאֲמַר אֶחָד אִצְטְרִיךְ לְחַטְפָא אָלֶ״ף וּלְקַצֵּר קְרִיאָה דִּילָהּ וְלָא

יְעַכֵּב בְּהַאי אוֹת כְּלָל, וּמַאן דְּיַעֲבִיד דָּא יִתְאָרְכוּן חַיָּיו.
אֵלּוּ הֵם חִדּוּשִׁים שֶׁהִגִּידוּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאִי בִּישִׁיבָה
שֶׁל מַעְלָה:

עד כאן התוס' ומכאן חזרה לזהר קכב ע"ב

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה. אִינּוּן חַיִּין כְּלִילָן לְעֵילָּא, מֵאָה שָׁנָה לְעֵילָּא. וְעֶשְׂרִים שָׁנָה לְעֵילָּא, וְשֶׁבַע שָׁנִים לְעֵילָּא, כְּלִילָן הֲווֹ כְּדְקָא יָאוֹת. אֲמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן [דף קכג ע"א] תָּא חֲזֵי רָזָא דִּמְלָה, מַאי שְׁנָא בְּכֻלְּהוּ דַּאֲמַר שָׁנָה שָׁנָה, וּבְאִינּוּן שֶׁבַע דַּאֲמַר שָׁנִים. דִּכְתִיב מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, וּלְבָתַר שֶׁבַע שָׁנִים. אֶלָּא כֻּלָּא חַד. מֵאָה שָׁנָה כְּלִלָא דִּכְלָא (נ"א כֻּלָּא כַּחֲדָא בְּרָזָא דְּמֵאָה בִּרְכָאן בְּכָל יוֹמָא. וְכֵן עֶשְׂרִים שָׁנָה דְּאִתְכְּלִיל עִלָּאָה סִתִּימָא דְּכָל סִתִּימִין, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחוּדָא). קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִתְכְּלִיל מֵאַתַּר עִלָּאָה סִתִּימָא דְּכָל סִתִּימִין בְּמֵאָה בִּרְכָאן דְּכָל

מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם

וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ. הַיְינוּ (דִּכְתִיב) דִּתְנַן כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים נַפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם פּוֹקֶדֶת לְגוּפוֹ וּמִתְאַבֶּלֶת עָלָיו, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (איוב יד) אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל. כְּהַאי גַּוְונָא וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ. וַיָּבֹא אַבְרָהָם, זוֹ הִיא הַנְּשָׁמָה. לִסְפֹּד לְשָׂרָה, זֶה הַגּוּף. אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּשָׁעָה שֶׁהַנְּשָׁמָה זוֹכָה וְעוֹלָה לִמְקוֹם מַעֲלָתָהּ, הַגּוּף שׁוֹכֵב בְּשָׁלוֹם וְנָוחַ עַל מִשְׁכָּבוֹ הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שם נז) יָבֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם, הֹלֵךְ נְכֹחָה. מַאי הוֹלֵךְ נְכֹחָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק הַנְּשָׁמָה הוֹלֶכֶת נְכֹחָה לִמְקוֹם הָעֵדֶן הַגָּנוּז לָהּ. מַאי מַשְׁמַע. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מֵהַאי מַשְׁמַע, נְכֹחָה כְּתִיב בְּה"א. וּבְשָׁעָה

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת כי תשא

יום **ראשון**	**ט** / 9	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ב **ירושלמי:** חגיגה י"ז **תוספתא:** יום טוב (ביצה) ג **נ"ך:** מלכים ב ד **משניות:** שבועות ג **זהר:** חלק ב עמ' קז-קח	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:44 | **סו"ז תפילה** ..... 9:51 **נץ החמה** ..... 5:56 | **חצות היום** ..... 11:48 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:07 | **שקיעה** ..... 5:40 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:52 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:53
יום **שני**	**י** / 10	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ג **ירושלמי:** חגיגה י"ח **תוספתא:** יום טוב (ביצה) ד **נ"ך:** מלכים ב ה **משניות:** שבועות ד **זהר:** חלק ב עמ' קט-קי	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:42 | **סו"ז תפילה** ..... 9:51 **נץ החמה** ..... 5:55 | **חצות היום** ..... 11:48 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:06 | **שקיעה** ..... 5:41 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:51 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:54
יום **שלישי**	**יא** / 11	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ד **ירושלמי:** חגיגה י"ט **תוספתא:** ראש השנה א **נ"ך:** מלכים ב ו **משניות:** שבועות ה **זהר:** חלק ב עמ' קיא-קיב	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:41 | **סו"ז תפילה** ..... 9:50 **נץ החמה** ..... 5:53 | **חצות היום** ..... 11:48 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:06 | **שקיעה** ..... 5:42 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:51 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:55
יום **רביעי**	**יב** / 12	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ה **ירושלמי:** חגיגה כ' **תוספתא:** ראש השנה ב **נ"ך:** מלכים ב ז **משניות:** שבועות ו **זהר:** חלק ב עמ' קיג-קיד	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:40 | **סו"ז תפילה** ..... 9:49 **נץ החמה** ..... 5:52 | **חצות היום** ..... 11:48 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:05 | **שקיעה** ..... 5:43 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:50 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:56
יום **חמישי**	**יג** / 13	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ו **ירושלמי:** חגיגה כ"א **תוספתא:** תענית א **נ"ך:** מלכים ב ח **משניות:** שבועות ז **זהר:** חלק ב עמ' קטו-קטז	**תענית אסתר** **עלות השחר** (72 דק) ... 4:39 | **סו"ז תפילה** ..... 9:49 **נץ החמה** ..... 5:51 | **חצות היום** ..... 11:47 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:04 | **שקיעה** ..... 5:43 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:49 | **צאת הכוכבים** 5:58
יום **שישי**	**יד** / 14	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ז **ירושלמי:** חגיגה כ"ב **תוספתא:** תענית ב **נ"ך:** מלכים ב ט **משניות:** שבועות ח **זהר:** חלק ב עמ' קיז-קיח	**פורים** **עלות השחר** (72 דק) ... 4:37 | **סו"ז תפילה** ..... 9:48 **נץ החמה** ..... 5:50 | **חצות היום** ..... 11:47 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:03 | **שקיעה** ..... 5:44 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:48 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:57 **הדלקת נרות** (40 דק): **5:04** (20 דק): **5:24**
שב"ק	**טו** / 15	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין פ"ח **ירושלמי:** מועד קטן א' **תוספתא:** תענית ג **נ"ך:** מלכים ב י **משניות:** עדיות א **זהר:** חלק ב עמ' קיט-קכ	**שבת קודש פרשת כי תשא, שושן פורים משולש** **עלות השחר** (72 דק) ... 4:36 | **סו"ז תפילה** ..... 9:47 **נץ החמה** ..... 5:48 | **חצות היום** ..... 11:47 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:02 | **שקיעה** ..... 5:45 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:48 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 6:58 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 6:58**

בִּשְׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה נִפְתָּחִים שַׁעֲרֵי גַּן עֵדֶן, וְיֶשְׁנָה עֵת רָצוֹן גָּדוֹל מְאֹד בַּשָּׁמַיִם לִפְעֹל דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, רַק עַל יְדֵי שֶׁקּוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה, אוֹ שׁוֹמְעִים אֶת קְרִיאָתָהּ, וְזוֹכִים לְכָל מִינֵי פְּקִידוֹת טוֹבוֹת הֵן בְּרוּחָנִיּוּת וְהֵן בְּגַשְׁמִיּוּת ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)